

ANY I

GENER 1928

N.º 1

LA
DANSA
: MÉS BELLA...

PORTANTVEU DEL FOMENT DE LA SARDANA

SVMARI

Editorial: El què i el com. - Dolç sacrifici, Ignasi Iglesias.

La dansarina Aurea per terres del Baix Empordà,

P. Bosch Gimpera. - La sardana, Joan Maragall.

18 sardanes d'En Pep Ventura, Josep Pla.

La Font de l'Albera, Gustau Violet i

Josep S. Pons. - La sardana ha

d'ésser dansada assenyadament,

A. Trèmols. - La nostra

tasca, per B. i V.

Noticiari.

FIGVERES

EN
EL
RAM
DE LA
ELEGANCIA
MASCULINA
DIR
PUIG-PARIS
ES
DIR-HO
TOT

ANTIGA CASA
Fills de Josep Massot

Fundada l'any 1850

ÉS LA PREFERIDA DE LES
SENYORES ELEGANTS

PER LA SEVA ORIGINALITAT.
PEL SEU BON GUST.
PELS SEUS IMMILLORABLES GÈNERES.
PELS PREUS VERITABLEMENT REDUITS

PLAÇA CONSTITUCIÓ, 25 i 26

FIGUERES

JOIERIA, ARGENTERIA,
RELOTGERIA I ÒPTICA

DE

JOSEP CARBONELL

LA CASA MÉS IMPORTANT I
ACREDITADA DE LA COMARCA

JOAN MARAGALL, 7 FIGUERES

LLIBRERIA
BATLLOSERÀ

S'ARREGLEN PLOMES
ESTILOGRÀFIQUES

ENGINEYERS, 3
FIGUERES

LA DANSA MÉS BELLA...

PORTANTVEU DEL FOMENT DE LA SARDANA DE FIGUERES

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ: «CASINO MENESTRAL»

El què i el com

En inaugurar les seves tasques el 19 d'Agost de l'any passat el FOMENT DE LA SARDANA llançà al públic unes paraules que per si soles diuen el QUÉ volem i el QUÉ intentem. Deien aquelles paraules:

“Empordanesos!

Figuerencs!

El FOMENT DE LA SARDANA, que s'ha constituït totjust en aquesta ciutat, té per finalitat, com el seu nom ho indica, estimular l'amor i el respecte a la nostra dansa a aqueixa «dansa de reis» que es la sardana. Volem desvetllar l'amor nostre i dels nostres, envers la dansa que es el símbol de l'esperit de la nostra terra, dansa federal per excel·lència en que cadascú hi entra i en surt quan vol, la que els vells la ballen com a vells, i els joves com a joves sense que el ritme suprem que la presideix vacil·li un sol instant. Aspirem al respecte dels propis i dels forasters envers ço que és sang de la nostra sang, perquè com en totes les danses—mereixedores de les nostres simpaties—hi ha en la sardana, esforç amb amor que es principi de la vida, i acció rítmica amb que ella es manifesta.

Per a assolir la nostra finalitat, posarem tots els nostres esforços a fer entenedora la nostra dansa, de rics i de grans, car solament pot estimar-se el que es coneix.

El FOMENT DE LA SARDANA DE FIGUERES, (Secció del Casino Menestral) en donar avui fé de vida, es plau d'oferir als homes i dones de l'Empordà i a totes les entitats locals i comarcals, a manera de cordial salutació, una audició de sardanes integrada per produccions dels principals compositors.

Ara, ja sabeu qui som i on anem: vulgueu-nos ben acullir i encoratjar amb la vostra ajuda material i moral, fent-se socis els uns i venint a honorar-nos amb la seva presència els altres, car nosaltres esperem sempre amb els braços oberts, a tots els qui vulguin cooperar a aquesta obra d'amor que es el FOMENT DE LA SARDANA DE FIGUERES.”

El FOMENT DE LA SARDANA ha merescut una acollida entusiasta del nostre poble, el qual, sentint-se compenetrat amb els seus ideals li ha donat amatent

una vida plena i fecunda. Degut a això el FOMENT DE LA SARDANA DE FIGUERES creu arribat el moment de tenir un portantveu que l'ajudi a fer estimar la nostra dansa, honorant a tots els que la vivifiquen i en primer terme, venerant la memòria d'En Pep, d'aquell home pur i modest que copçà amb la seva tenora d'encantament, l'íntim esperit de la nostra terra, servant de l'oblit les melodies puríssimes de les nostres cançons, cançons populars que, com deia Anatole France «són com febles perpetuïnes que volen de llavi a llavi a través de les edats. Els llavis, un jorn descolorits, callen els uns després dels altres i la cançó vola eternament».

Hem cullit del magnífic cant maragallià el nostre nom que es ja per sí sol la síntesi de tot un programa. LA DANSA MÉS BELLA... serà el penò que voleirà pels nostres amors per damunt de tots els pensars i opinions polítiques que respectarem sempre, inhibint-nos-en per complert.

La nostra lluita es d'amor, rebutjem les baixes passions i els odis de tota mena, per a pensar solament en la nostra terra i en la nostra sardana que n'es la concreció, que n'es l'esperit.

Heu-vos ací dit el QUÉ.

COM portarem a terme els nostres anhels?

LA DANSA MÉS BELLA... es proposa sortir mensualment. Compta amb la protecció material del «FOMENT DE LA SARDANA» (la Junta del qual n'es el Concell directiu) i amb la protecció moral de tots els qui estimen la sardana.

La vida d'aquest Butlletí pot ésser plena i feconda amb un lleuger sacrifici dels socis del Foment: un petit suplement de deu cèntims a la qüota que paguen assegura la vida de la nostra publicació sense destorbar les activitats que porta a terme el Foment, amb l'aquiescència de tots els seus socis.

Heu-vos ací el QUÉ i el COM. Ara, a vosaltres aimants de la sardana, els qui les balleu i els qui també sentiu vibrar la vostra ànima als refilets del flabiol o iuvadeix el vostre cor, el calfret de les cordials emocions en escoltar la cantarella de la tenora, a vosaltres toca dir el FINS A QUAN.

EL número vinent de LA DANSA MÉS BELLA... anirà dedicat a la Commemoració del CX Aniversari del naixement d'En Pep Ventura, que tindrà lloc els dies 1 i 2 del mes de Febrer.

Dia 1.—A les 10 de la nit, en el saló de festes del Casino Menestral: Conferència pel conegut escriptor En Pere Coromines, desenrotllant el tema «En Pep Ventura i l'Empordà»:

Dia 2.—(Data de l'Aniversari), a dos quarts de dotze del matí, el «Foment de la Sardana» sortirà en corporació del seu estatge per anar a dipositar una corona a la tomba del malaurat compositor.

Plau-nos convidar, des d'ara als socis del «Foment», al poble de Figueres, i a tots els sardanistes i admiradors de la nostra dansa.

L'insigne dramaturg N'IGNASI IGLESIAS, ha tingut a bé
trametre'ns aquesta bella poesia, a qui de tot cor remerciem

Dolç sacrifici

A la molt distingida dama
Na. Rosa Asencio, de Carrión

Joiós l'artista pur que, en son calvari,
costa amunt, cor-lassat, portant la creu,
li serveix amb amor de cirineu,
l'esposa que jamai no el desempari.

Com romeua que puja al santuari,
atreta per la glòria que entreveu,
alleugerint-li el pes, amb dolça veu
encoratja el company per a arribar-hi.

I, avant, de cara al cel, els peus sagnants,
ferits pels esbarzers que, a claps, urpegen,
en premi a llurs afanys i dols constants,

així que són al cim, en llur descans,
la creu és ja de roses que aletegen
com tot de papallones triomfants.

IGNASI IGLESIAS.

Vallvidrera, agost de 1927.

La dansarina Aurea per terres del Baix Empordà

LA nostra co-terrània l'aplaudida artista Aurea de Sarrà ha emprès una sèrie de representacions que han tingut lloc a Sant Feliu de Guíxols, Palamós i Palafrugell. El dia 11 del corrent tindrà lloc la seva exhibició a Girona on hi estrenarà alguna de les danses que ha acabat de compondre.

En la seva representació, organitzada per l'Associació de Música de Sant Feliu de Guíxols, el savi historiador senyor Bosch Gimpera hi feu llegir les quartilles que tenim el gust i l'honor de poguer inserir.

TOTES les més nobles activitats humanes, han sorgit d'una necessitat enfront de problemes que a l'home plantejava la naturalesa o la seva pròpia vida. Així també, les arts, no les crea una mera delectació o un joc. Ho devenen en civilitzacions refinades o ja decadents. En els pobles primitius o joves, quan la trajectòria de la evolució de llur cultura és una línia ascensional, totes les arts estan lligades íntimament a les demés activitats i són una expressió de l'esperit de la col·lectivitat que en elles hi trasllueix els seus estats d'ànim, emprant-les com una força misteriosa i màgica per a aconseguir les més trascendents finalitats que no assoleixen els mitjans descoberts per la raó freda. Tot el misteri del món es revela en les arts i tota la potència incalculable i inconscient de l'esperit humà hi troba la seva més brillant expressió. Per això l'art espera i fa somniar en mons desconeguts que s'obren a la nostra conquesta. Per això l'art expressa totes les coses i fa sentir tots els misteris inexpressables. Es com una revelació d'aquels misteris en què el subconscient del nostre esperit vibra per la emoció produïda per una bella paraula, per una expressió plàstica, per un do o per un ritme. I en aital revelació, el creador de la forma artística es sent emportat per la força irresistible de la inspiració i el que la contempla o la escolta sent desvetllar-se en el seu esperit, sentiments indefinibles, activitats insospitades, joies i dolors inefables.

Per tot això, en els pobles primitius, les arts estigueren íntimament lligades amb la religió que revelava el món del misteri i amb la màgia que volia penetrar-lo. I això durà fins a les més brillants civilitzacions antigues. Però, quan la vida dels pobles es devinguda prou complexa i

l'individu es sent prou conscient per a plantejar-se i resoldre's ell mateix els seus propis problemes les arts canvien de contingut i de fi i comença per a elles un nou període d'exaltació refinada o de vulgarització plebeia. En elles s'hi reflexen totes les crisis de la vida dels pobles o de les col·lectivitats. Vanament cercariem unes lleis que expliquin llur evolució i una estètica que reguli els llurs gèneres. Com a la vida dels pobles, com a la vida de l'home mateix, cada nou problema porta noves solucions, cada moment troba la seva peculiar expressió. Per això han fracassat tots els sistemes tancats d'estètica, com fracassen les teories de l'història o les filosofies individuals que no tenen en compte la multiplicitat immensa de la vida.

I així veieu que en determinats períodes és un art el que predomina i devé l'expressió del moment per a ésser substituïda per un altra o per a transformar-se ella mateixa quan un nou estat d'esperit o de cultura ho fa necessari. L'art que ho aconsegueix devé el símbol i el demiurgue del progrès del poble que el produeix. L'art que no sap fer-ho devé un joc inútil, un preciosisme decadent, un esforç infecund.

En lloc com a Grècia trobaríem confirmat el que diem. Allí les arts es desenrotllen sortint del més pregon de l'ànima del poble grec com una floració que creix orgànicament sense violència, produïnt nous gèneres, creuant els uns amb els altres, desapareixent quan ha passat l'ambient que les creà. Recorden sinó l'història de la tragèdia, que comença com una dansa ritual d'origens possiblement màgics en el baix fons d'un culte encara primitiu i que s'alia successivament amb l'epopeia amb la poesia i el cant coral, amb els grans espectacles-danses místics dels grans deus,

amb totes les arts plàstiques i que d'Esquil a Eurípides reflexà totes les inquietuds religioses, filosòfiques i socials d'Atenes, per a morir, després, com un mer espectacle o com un gènere literari conreat sols per poetes erudits.

Cada moment històric, cada poble, cada individu troba la seva adequada expressió artística i les lleis que la fan desenrotllar es creen naturalment, orgànicament com per a un ésser viu dotat d'un esperit lliure al que no escau la imposició de lleis ni de formes alienes.

Això ho diríem també de l'art prodigiós i multiforme de la Dansa. Potser el primer art que conreà l'home a les cultures més primitives, per a obtenir amb la màgia del ritme imitatiu tots els beneficis que es demanaren després als deus amb el culte religiós, continuant intimament unida a aquest en moltes civilitzacions superiors, mantenint-se per molt temps una elevada expressió artística dels més nobles sentiments degenerant a voltes en un mer espectacle o en un vulgar plaer, però conservant sempre noves possibilitats de crear amb ella formes noves de bellesa i de devenir el símbol d'altíssimes idees. No heu pensat mai que l'art que a Grècia produí els mimo-drames d'Eleusis que desvetllaven la fé en l'immortalitat i que animà la tragèdia atenesa, mereix bé l'elogi del nostre Maragall que amb ell li donà una executòria de la millor noblesa espiritual? I no ho heu sentit també davant de les nostres multituds empordaneses dansant la sardana?

Per això ens inclinem amb respecte i admiració davant l'art genial d'Aurea de Sarrà, que vé a restablir la dignitat de la Dansa amb tota la magestat que la voltà a Grècia, enriquint-la, però, amb tots els tresors de l'ànima moderna, creant-la cada volta de nou amb el seu esperit, desbordant de la més alta intuïció artística, però, a la vegada, de la millor noblesa espiritual. En executar els seus poemes, ella posa el ritme i la bellesa de totes les arts plàstiques al servei de l'esperit per a expressar totes les emocions, totes les inquietuds, tots els sentiments humans. I el ritme del cos que dansa, s'uneix com en una suprema unitat orgànica a la expressió del rostre que trasllueix el drama interior, que el seu esperit reviu en aquells instants amb tota la seva intensitat.

Espontani i refinat alhora, com el de tots els vers classicismes; és el seu un art que es produeix per una necessitat interior de realitzar plàsticament el que la poesia ens diu amb la

paraula i la música amb el so i que arriba a fer sentir fonament la emoció del drama humà, com no hauríem mai cregut que fos possible amb la Dansa perquè d'ella en teníem un concepte format en presència de les seves formes degenerades que l'han reduïda a un ritme buit de tota expressió de l'esperit o a un mer espectacle de bellesa plàstica, com en la poesia de versos cisellats hàbilment, que no fos produïda per una idea sorgida en un moment d'elevada emoció.

Aurea, doncs, en la seva restauració de la Dansa, li reintegra l'esperit, fent-lo planar per sobre tot el que expressa. I així devé la seva dansa, apta per les supremes realitzacions artístiques, per a traslluir tota la infinida complexitat de l'ànima i de la vida humana. I per això, en ella, la dansa devé un art trascendent que es posa al nivell de les millors produccions de les altres arts, podent aspirar a produir la mateixa influència individual i social. És un nou art que s'ens revela continuant la Dansa grega que ha fet sovint reviure, no reproduint-la servil sinó aixecant-se fins a la més íntima comprensió de l'esperit hel·lènic i dels seus valors humans.

I en això hi ha, potser, el secret del que representen les danses d'Aurea: un art viu i fecund sortit de la mateixa deïu que ha produït totes les arts més nobles, que sap crear-se les seves pròpies formes espontàniament, continuant les millors tradicions i obrint-li camins nous amplíssims, fent-la capaç d'expressar totes les idees i tots els sentiments.

P. BOSCH GIMPERA.

FIGUERENCS!

Col·laboreu a la dignificació i expandiment de la nostra dansa, fent-vos socis del

FOMENT DE LA SARDANA DE FIGUERES

LA DANSA MÉS BELLA... portant-veu del mateix, propugnarà, des d'avui, per tot ço que sigui en bé de la sardana.

LA SARDANA

I

La sardana és la dansa més bella
de totes les danses que es fan i es desfan,
és la mòvil, magnífica anella
que amb pausa i amb mida va lenta oscil·lant.

Ja es decanta a l'esquerra i vacila,
ja volta altra volta a la dreta dubtant,
i se'n torna i retorna intranquila,
com mal orientada l'agulla d'iman.

Fixa's un punt i es detura com ella...
Del contrapunt arrencant-se novella,
de nou va voltant.

La sardana és la dansa més bella
de totes les danses que es fan i es desfan

II

Els fadrins, com guerrers que fan via,
ardits la puntegen; les verges no tant;
mes, devots d'una santa harmonia,
tots van als compassos i els passos comptant,

Sacerdots els diríeu d'un culte
que en mística dansa s'en venen i van
emportats per el símbol ocult
de l'ampla rodona que els va agermanant.

Si el contrapunt el bell ritme li estrella,
para's sospesa de tal maravella...

El ritme tornant;
la sardana és la dansa més bella
de totes les danses que es fan i es desfan.

III

El botó d'eixa rodona, quin era
que amb tal simetria l'anava centrant?
Quína mà venjativa i severa
buidava la nina d'aquest ull gegant?

Potser un temps al bell mig s'hi apilaven
les garbes polsoses del blat rossejant,
i els suats segadors festejaven
la pròdiga Ceres saltant i ballant...

Del contrapunt la vagant cantarella
és estrafeta passada d'ocella
que canta volant;
la sardana és la dansa més bella
de totes les danses que es fan i es desfan.

IV

No és la dansa lasciva, la innoble,
els uns parells d'altres desaparellant;
és la dansa sencera d'un poble
que estima i avança donat-se les mans.

La garlanda suaument es deslliga,
desfent-se, s'aixampla, esvaïnt-se al voltant;
cada mà, tot deixant a l'amiga,
li sembla prometre que ja hi tornaran.
Ja hi tornaran de parella en parella.

Tota ma Pàtria cabrà en eixa anella,
i els pobles diran:
La sardana és la dansa més bella
de totes les danses que es fan i es desfan.

JOAN MARAGALL.

18 sardanes d'En Pep Ventura

TROBANT-ME a Figueres la setmana passada vaig tenir el gust d'assistir als actes més importants de l'homenatge que s'ha dedicat a Pep Ventura. S'han pogut sentir en dos dies 18 sardanes d'aquest gran músic. A Figueres no se n'havien toades mai tantes de seguides. Una de les atraccions més fortes que tenia el programa era l'audició de diverses sardanes d'En Pep Ventura, harmonitzades pel mestre Pujol, de l'Orfeó Català. Es podria fer l'elogi de l'obra del mestre Pujol, dient que passada per les seves mans la música de l'empordanès, té més marques que mai les seves característiques essencials: la neledat melòdica, el sentimentalisme popular, aquell punt de sornegueria de flabiol i de sac de gemecs tan ple de vida que farà l'obra d'En Pep immortal. Sentir aquestes sardanes a la Rambla de Figueres, a l'hora que s'encenen els llums, toades amb una maravillosa discreció agradablement poc genial per la cobla de la població, és una cosa verament innoblidable.

El Foment de la Sardana de Figueres, probablement per donar més relleu a l'homenatge, havia demanat als senyors Joan Estelrich, Bosch Gimpera i Farran i Mayoral que donessin conferències parlant dels «origens hel·lènics de la sardana». Els senyors Estelrich i Farran i Mayoral no vinguéren pas, perquè devien tenir feina. El senyor Bosch Gimpera pronuncià al Casino Menestral una conferència que m'asseguraren que fou molt notable i que no vaig poder sentir. El senyor Adrià Gual envià una glossa de la «Sardana», d'En Maragall, que llegí admirablement el senyor Puig Pujades. Ens quedàrem, doncs, sense poder saber res sobre els orígens hel·lènics de la nostra dansa i això ens sabé molt greu a tots, perquè difícilment es podrà veure mai més l'espectacle de tres hel·lenistes d'aquesta força reflexionant sobre el tema que portaven els programes. I ens sabé tan greu per aquestes raons: davant del problema dels orígens hel·lènics de la sardana, una persona només pot adoptar dues posicions: primera, negar la realitat de tals orígens, que és el que nosaltres fariem i fem sempre que podem parlar d'aquestes coses, i segona, donar una conferència més, i abocar davant del públic totes les insanitats, llocs comuns, frases fetes i llargs paràgrafs d'orador brillant sobre l'origen hel·lènic conjectural-

donant, però, l'origen com assegurat - de la sardana. Ara bé: com que és impossible d'imaginar que els oradors assenyalats prenguessin una d'aquestes dues posicions, no hi ha més remei sinó suposar que després d'haver-se iniciat la reflexió dels nostres hel·lenistes sobre aquest problema d'origens, la qüestió ha donat un gran pas. Jo sempre he cregut que la sardana és una de les reminiscències més pures del món gòtic que viuen - com tantes altres formes gòtiques - sobre Catalunya. Si tres persones que em mereixen una veritable confiança ens fan canviar d'opinió, és molt natural que m'hagi sabut molt de greu no haver pogut fer el canvi la setmana passada.

En el programa de l'homenatge poguérem veure un retrat de Pep Ventura i un parell de planes de biografia i de crítica escrites l'any 1906 pel senyor Pous i Pagès. He tractat de trobar l'obra del senyor Pous, sense resultat. No puc pas dir si és un treball curt o llarg. El que és escandalós és que no hi hagi una obra completa sobre Pep Ventura que es pugui trobar a totes les llibreries. Ningú més indicat que el senyor Pous i Pagès per a donar-nos aquesta obra (sempre suposant que l'obra del 1906 no passi d'ésser un assaig). El senyor Puig Pujades, autor de la magnífica «Vida de Narcís Monturiol», que tant d'honor fa al seu autor i a Figueres, seria un altre element bo per a fer el llibre indispensable sobre l'autor de la sardana llarga. El retrat d'En Pep és molt bonic: porta uns pantalons a quadros, una financiera corbata de llaç i punys rodons. Recolzat sobre un objecte d'art que aguanta un test amb una planta, En Pep té una rigidesa d'home tímid. Està rígid, però té un posat que sembla d'home que no sap què fer: o quedar-se al retrat o anar-se'n. Escriptor En Pous: «Un seu company de cobla el pinta en aquella època com un home de mitja alçària, secardí, eixut de cara, bon company i bon amic, afable amb tothom, però seriós, de poques paraules, sempre abstret, *amb cara de tempestat* segons gràfica expressió d'un dels músics de la cobla». També diu que arribà a escriure prop de quatre centes sardanes, de les quals avui encara es conserven la majoria. Ara bé: tenint en compte que les sardanes d'En Pep Ventura han estat fins ara insuperades, jo em demano si no ha arribat l'hora de donar-les a conèixer totes, sense

deixar-ne cap. El gust del públic sardanístic està molt estragat, i fins es va perdent la manera antiga – i única acceptable – de ballar-les. Si les sardanes d'En Pep prenguessin en el món sardanístic el lloc que els pertoca, el gust del públic quedaria molt depurat i les insanitats anirien perdent terreny de mica en mica, i a la fi desapareixerien de la circulació feta per Garreta i els músics moderns en aquest ram, tornar una mica a la font i beure les aigües de la inspiració més fresca i més directa. Aquestes fugides i retorns als elements primers, creen en totes les arts una tradició, el ritme enraonat que caracteritza tota cosa viva. L'obra d'En Pep, de Figueres, és la pedra de toc, ara com ara, de l'edifici de les sardanes. Aquest paper fa per dret propi. Ha circulat poc allò que deia un dia Wanda Landowska, que la melodia del «Cant dels ocellets» és la melodia millor que ha estat creada al món.

També s'hauria d'arranjar el de les orquestres i la manera que té el jovent d'avui dia de ballar sardanes. Les orquestres toquen generalment amb una fatxenderia insuportable, sense sensibilitat de cap mena. Parleu d'En Pep – escriu el senyor Pous – als vells que l'han vist anar de poble en poble, i us diran la joia amb què eren rebudes les seves sardanes, l'anomenada que havien donat a la cobla i l'encís de sentir-li tocar la seva prodigiosa tenora. «Semblava que s'adormia!» – us diran amb un aire d'intensa fruïció, volent ponderar la dolcesa que hi donava. – Aquest «semblava que s'hi adormia», és el que es va perdent d'una manera implacable. S'ha dit tantes vegades que a l'Empordà tot està condicionat per l'existència de la tramuntana que els músics han agafat les sardanes i n'han fet un tema d'agregat de boigs i de xivarri. Res no hi ha en canvi que sigui més dolç que l'Empordà i res més fi, delicat i sensible que una sardana. Quan s'arribaran a comprendre aquestes coses, que jo he repetit tantes vegades? El «semblava que s'hi adormia» és el millor consell per a les orquestres. És també la clau per a ballar-les. Les sardanes no s'han de saltar, sinó que s'han d'arrossegar. Les sardanes no tenen res d'eixelebrament ni d'histerisme. Les sardanes s'han de ballar amb una sornegueria vaga i benigna. Per a comprendre les sardanes, aquell punt d'inconsciència que dona inevitablement la joventut, fa molt tanoca. És molt millor ésser casat i pare de família.

JOSEP PLA.

De «La Publicitat» del dia 29 Octubre 1927.

La Font de l'Albera

(Música del Mtre. Morera)

Festa major i assenyalada
al temps joliu del raïm verol;
si per Sant Pere la fa Prades,
Ceret la canta a Sant Farriol.

A Sant Farriol canta Ceret,
vinga el flabiol i el tabatet!
Festa d'estiu, festa daurada.
De sa Església eixirà el Sant
– que és l'advocat de l'encontrada –
entre les atxes flamejant.

Si és Sant Cristau, porta un infant,
i si és Sant Pau, un llibre sant.
Si és Sant Galdric, el donadò,
la pluja escampa al Rosselló.

– Quina fruita te plau?
Llesta, llesta en la cistella
– La cirera me plau,
la maduixa vermella.

– Jo m'estimi millò
la pera moscatella.
– Jo m'estimi millò
l'agre-dolç aranyó.

– Quina fruita te plau?
Llesta, llesta en la cistella.
– El préssec ros me plau
quan el pica l'abella.

– Jo m'estimi millò
la figa sucrella.
– Jo m'eslimi millò
un menjar de senyò.

– Quina fruita te plau?
Llesta, llesta en la cistella.
– La mangrana me plau
al ram quan s'escrabella.

– Jo m'estimi millò
un petó de donzella.
– Jo m'estimi millò
ta boca de pinyó.

Festa major i assenyalada
al temps joliu del raïm verol;
Si per Sant Pere la fa Prades,
Ceret la canta a Sant Farriol.

GUSTAU VIOLET i JOSEP S. PONS.

La sardana ha d'ésser dansada assenyadament

Es veritat que la nostra sardana, la sardana dels nostres avis *és la dansa més bella de totes les danses que es fan i es desfan*, com digué el Mestre, i essent així, mereix els honors d'ésser dansada i puntejada amb tot el seny.

Mai no ens cansarem d'escriure sobre el mateix tema: «La Sardana ha d'ésser dansada assenyadament» car, per dissort, són molts encara els qui no capeixen que la Sardana es ben diferent dels altres balls; no capeixen que en donar-se les mans homes i dones, coneguts i desconeguts, gent de Figueres, de Banyoles i de Cadaqués, de Girona i de Barcelona, de Lleida i de Tarragona, formant una rodona, ballant al uníson, significa que tota aquella gent, que tots aquells pobles són germans, que tots són catalans, que no hi ha entre ells cap diferència, que no hi ha rics i no rics, que la casa i la pàtria d'uns, és la casa i la pàtria dels altres, i que essent així no han de fer-se estranyeses, no han d'emprar els costums estrangers; han de pensar que tots són dignes i que no és bonic, ni decent, que mentre uns dansen amb tota serietat, com ofrenant aquella germanor que indica la rodona, als seus veïns, ells vulguin fastiguejar-los amb contorsions simiesques i amb moviments que desdiuen de la cultura del poble català.

Ens hem de fer càrrec de que la Sardana no és un ball excitador ni incitador; hem d'escoltar la seva música que ens parla del poble, que ens canta els sentiments del poble nostrat, que ens diu de l'amor de la terra, que ens conta les joies i les tristors, que ens dúu al carrer i a la plaça complantes de rossinyol.

I si escoltem tot això, si tenim l'esperit atent al que la música ens conta i ens canta, dansarem assenyadament i comptarem els punts per tal de

que la sardana *surti*, per tal de *treure-la bé* i donarem un alt exemple de cultura i de serenor, però si ho negligim, si creiem que amb contorsions i moviments *exòtics* hem de fer veure que *en sabem més que els altres*, val millor plegar, car la Sardana no és pas això.

Mireu sinó, la diferència que hi troba tota persona que guaita les sardanes, escolteu-les i només veureu i oireu que totes les mirades i totes les lloances són pels qui les ballen assenyadament, i per contra aparten l'obir dels qui, creient que tan és una sardana com un *charleston*, la ballen amb moviments inadequats i indignes de tot ban sardanista.

Amics enamorats de la nostra dansa, sardanistes tots, vulgueu donar una prova palesa de que capiu la verdadera significació, el vertader sentit de la més bella dansa fent-la i desfent-la acuradament, tal com ha d'ésser, i el públic en quedarà més agradat i vosaltres mateixos trobareu que, ultra no sortir-ne afadigats, tindreu el cor amarat de les dolces musicals que regalimen les sardanes.

ANGEL TRÉMOLS.

P. S. Sabem de nois i de noies que per no haver ballat mai sardanes, no s'atreveixen de juntar-se a la rodona per temensa de les mofes dels balladors.

¿No podria el floreixent «Foment de la Sardana de Figueres» cercar un mitjà perquè aquests nois i noies poguessin aprendre de puntejar-les sense exposar-se a ço que temen?

Es fàcil que dita entitat trobi aquest mitjà i seria ben remerciat per molts i moltes que no acaben de decidir-se.

A. T.

LA NOSTRA TASCA

DE l'amor il limitat que per la nostra dansa, mai prou ponderada, sentíem i sentim, per tot allò que ens és verament volgut, per tal com ens fa vibrar l'ànima, en va nèixer la nostra entitat, ja de molt temps en projecte, però sempre amb la manca de bona empena per a què esdevingués realitat.

Fou, doncs, una nit xafogosa del mes de Juliol que uns quants joves amics, grans admiradors de la sardana, preníem l'acord de constituïr una agrupació sardanista, que es preocupés a la nostra ciutat del bon desenrotllament de la dansa pairal. Pocs dies després i ajudats per un bon nombre d'entusiastes figuerencs - als qui restem molt agraïts - ja era un fet la formació del «**Foment de la Sardana, de Figueres**».

Va ésser el 19 d'Agost, a la nit, el dia assenyalat per a l'inauguració de les ballades, organitzades pel «Foment» que tingué lloc a la nostra Rambla, la qual es veié concorreguda d'una gran gernació, malgrat les fortes ruixades d'aquell mateix vespre, que havien fet preveure la suspensió de la tan esperada festa. L'execució fou confiada a les renomnades cobles «Els Rossinyols» de Castelló d'Empúries i «La Filharmònica» d'aquesta ciutat, les quals interpretaren un selecte programa de sardanes, figurant-n'hi dues del creador de la sardana dels nostres dies, En Pep Ventura, ultra bones composicions de mestres de reconeguda vàlua.

El dia 12 de Setembre es celebrà la segona audició, a càrrec de la molt aplaudida cobla «Els Montgrins», a la Placeta Baixa de la Rambla. Fou un èxit per l'excel·lent interpretació de l'esmentada cobla.

La tercera audició tingué lloc a la Placeta Alta de la Rambla per la cobla «La Filharmònica» d'aquesta ciutat, el dia 22 de Setembre, que s'executà un

escollit programa integrat de sardanes de compositors figuerencs, resultant molt animada, tant pel nombrós estol de dansaires com pel selecte públic qui atentament escoltà l'interpretació de les sardanes.

En el saló de festes del nostre estatge es donà la quarta audició encarregada a la prestigiosa cobla «Antiga Pep» de nostra ciutat, el dia 8 d'Octubre, que interpretà magistralment un programa de sardanes retrospectives.

Els dies 19 i 20 d'Octubre, es celebrà un magne festival a la memòria de l'Avi Pep, amb la cooperació dels senyors P. Bosch Gimpera, catedràtic de la Universitat de Barcelona; de N'Adrià Gual, director del «Teatre Intim», i de la dansarina «Àurea».

El senyor P. Bosch Gimpera donà una conferència, al Casino Menestral, desenrotllant el tema «L'Empordà i Grècia» el qual fou molt aplaudit. El senyor J. Puig Pujades, llegí la «Glossa» de «La sardana» d'En Joan Maragall de N'Adrià Gual - per l'impossibilitat de poguer assistir dit senyor en aquesta veïllada - essent fortament ovacionada.

En el Teatre «El Jardín» tingué lloc l'exhibició única de la famosa dansarina, la gran tràgica de la dansa, creadora dels «Cants Plàstics», «Àurea» que interpretà bellament algunes danses del seu extens repertori.

Durant aquests dos dies, es tocaren 18 sardanes originals d'En Pep Ventura, per la llorejada cobla «Antiga Pep».

Ben dignament, contribuï a donar un bon relleu a aquestes festes, el poble figuerenc.

A la Societat Coral «La Erato», el dia 19 de Novembre, es donà la vuitena audició. Anà l'interpretació a càrrec de la cobla «Antiga Pep».

Per «La Principal» de La Bisbal, s'executà un escollit programa de sar-

danes, al nostre estatge, el dia 9 de Desembre, essent aquesta la novena audició organitzada pel «Foment».

El dia 26, diada de sant Esteve, hi hagué altra audició, darrera de l'any, per la cobla «Els Rossinyols» de Castelló d'Empúries.

Amb aquesta, han estat deu les audicions de sardanes organitzades pel «Foment» en els seus cinc mesos de

actuació.

Heu's-ací, doncs, quina ha estat, fins ara, la nostra tasca. Petita d'obra, però, gran d'entusiasme.

Esperem dels figuerencs de bona voluntat, ardits sardanistes i vers aimants de la nostra dansa, una franca cooperació, perquè ben aviat esdevingui grandiosa la nostra obra.

B. i V.

NOTICIARI

EN sortir LA DANSA MÉS BELLA... ens plau adreçar la nostra salutació cordial, a la premsa local i comarcal, fent-la extensiva a tota la catalana.

Siguin aquestes paraules, més que d'estricta cortesia, de generosa amistat.

ADVERTIM a tots els butlletins i portantveus de les entitats germanes, periòdics i revistes catalanes, que establirem gustosament l'intercanvi.

A tots els qui es sentin arborats d'un entusiasme ben parió al nostre, els preguem la seva col·laboració.

POSEM en coneixement dels socis, que ha estat ingressada a la Caixa de Estalvis, la quantitat de 973 pessetes, recaptades en el Festival a la memòria d'En Pep Ventura, celebrat els dies 19 i 20 del prop-passat Octubre, les quals són destinades al monument del mateix, que deu erigir-se en aquesta ciutat.

FEM present als qui ens vulguin trametre originals, que aquests no seran mai retornats, ni donaran lloc a correspondència sobre els mateixos.

ESTEM preparant tot el necessari per a que ben aviat es pugui donar, en el nostre estatge, un curset d'ensenyament de sardanes, el qual s'avisarà oportunament.

PER haver de complir amb els deures del servei militar, ens deixà el 15 del passat Novembre, el nostre amic, i company del C. D. En Lluís Garreta, que venia desempenyant el càrrec de Vocal I.

Per a cobrir aquesta vacant, fou nomenat per a substituïr-lo, el bon amic En Josep Viusà. Això ho fem constar així, per tant com el C. D. queda autoritzat per fer, segons els Estatuts, els canvis i nomenaments que siguin necessaris en ocasions com aquestes.

El Consell Directiu del «Foment de la Sardana de Figueres» està, doncs, format actualment pels següents socis:

President	. Marcel Dalmau Bosoms
Secretari	. Jacint Bosch Carré
Tresorer	. Armand Vidal Xaudiera
Arxiver	. Francesc Basil Oliveras
Vocal I	. Josep Viusà Camps
Vocal II	. Antoni Jofré Costa
Vocal III	. Emili Teixidor Mendoza

DES d'aquestes ratlles ens plau trametre un amical i sincer salut als nostres amics socis, als fermes protectors i anunciants, desitjant-los-hi a tots un feliç Any Nou.

Aquest portantveu ha passat per la prèvia censura

ARTS GRÁFIQUES TRAYTER, CERVANTES, 13, FIGUERES

GORRES

LES DE MÉS NOVETAT
LES MILLORS
LES MÉS ECONÓMIQUES

AL PREU MAXIM DE
5 PESSETES

*SEMPRE LES DARRERES
NOVETATS A PREUS REDUITS*

PARAROLS

MONTURIOL, 9 LASAUCA, 13

LLIBRERIA CANET

*DIARIS
REVISTES
LLIBRES*

AIMANTS DE LA
NOSTRA DANSA:

COMPREU

COM ES BALLA
LA SARDANA,

DE N'AURELI CAMPMANY

PANTEONS

LÁPIDES

Marbristeria Artística

D'EN

JOAN PINEDA

RUTLLA, 11

FIGUERES

LO MÉS SELECTE EN

Novetats per a Senyora

HO EXHIBEIXEN
CONSTANTMENT ELS

NOUS MAGATZEMS MASSOT

CASA PREDILECTA DE LES
SENYORES DE BON GUST

MONTURIOL, 16 : CAAMAÑO, 15

PREU FIXE

FONTDECABA

ES EL SASTRE QUE VOS
VESTIRÀ AMB ELEGANCIA
I ECONOMIA VERITABLE.

CONVENCEU-VOS-EN
VISITANT-LO EN EL SEU
SALÓ-DESPATX, EXCLUSIU
PER A LA MIDA, DEL
CARRER JOAN MARAGALL,
315, PRIMER PIS

FIGUERES

EMPORIVM

CAFÉ-BAR

D'EN NARCIS ROGET

.....

EMPLAÇAT EN EL MÉS BELL LLOC
DE LA RAMBLA DE FIGUERES

TELÉFON NÚM. 167

EN LA ESPLÉNDIDA TERRASSA
HI FRUIREU LES MILLORS HORES
DE PLACIDESA

BON CAFÉ — APERITIUS I LICORS
DE GRAN MARCA — REFRESCOS
TOTES CLASSES — «SANDWICHES»
OLIVES FARCIDES, ETC., ETC.

SERVEI ACURAT

MARCA REGISTRADA

Vilanova

Fàbrica de Mobles

ELS MILLORS I MÉS ECONÓMICS